

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 9: Niels Klim", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 9: Niels Klim*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 41. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg09-shoot-idm139856963324080/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 9: Niels Klim

TREDIE KAPITEL

Beskrivelse over Byen *Keba*.

I denne min Underviisningstid førte min Vert mig ofte omkring i Byen, for at vise mig alt hvad der var siældent og mærkværdigt. Vi spadseerte rundt omkring med hinanden uden Hinder, og hvad jeg meest undrede mig over, uden mindste Tilløb af Pøbelen. Det gaaer ganske anderledes til hos os, som man veed, hvor ved enhver Ubetydelighed, som man ikke netop seer hver anden Dag, Folk stimler sammen i Tusindtal, for at møtte deres Nysgierrighed. Men denne Planets Indbyggere synes, tvertimod os, nok saa godt om gamle Vigtigheder, som om nye Snurrepiberier.

Keba, saa heed denne Bye, er den næststørste Stad i Fyrstendømmet *Potu*. Dens Indbyggere udmærke sig ved saa megen Alvorlighed og Sindighed, at man kunde tage hver af dens Borgere for en Raadsherre. Alderdom er især her i største Anseelse; paa intet Sted i Verden ere gamle Folk mecr agtede og ærede, deres Meeninger, ja deres blotte Vink ere Ungdommen hellige. Jeg undrede mig derfor saa meget desmeere over, at et saa sædeligt og sindigt Folk kunde finde Smag i Leegekampe, Skuespil og andre slige teatralske Forlystelser, der syntes mig at stride aldeles mod deres medførte Alvorlighed. Min Vert, som mærkede denne min Forundring, stræbte at tilintetgiøre den. Vi har, sagde han, i heele dette Fyrstendom den Skik at afvexle med alvorlige Forretninger og morende Forlystelser:

Vi efter øvet Pligt til skyldfrie Moerskab tye,
For med fornyet Kraft at øve hin paa nye.

Thi mellem andre ypperlige Indretninger i dette Land har man givet Indvaanerne Tilladelse at nyde alle Slags uskyl-dige Fornøielser, hvorved man troer at Sielen styrkes og gøres beqvemmere til trættende Forretninger, ikke at tale om, at slige med Maade nydte Forlystelser forjage Tung-sindighed, der ikke sielden er Moder til Oprør og andre fortvivlede Foretagender. Af denne Aarsag pleiede de efter deres alvorlige Forretninger at adspredde sig ved Skuespil eller anden Moerskab, dog paa saadan en Maade, at Alvorligheden aldrig udartede til Barskhed, eller Mun-terheden til Kaadhed. Saa fornøiet, som jeg var med dette, saa ærgerlig blev jeg, da jeg hørte, at de regnede Disputat-ser iblandt deres theatralske Leege. Paa visse bestemte Tider om Aaret, efterat man havde giort Væddemaal, og udsat en vis Præmie for den, som vandt, gik de to, som skulde disputere, ud for Haanden, eller rettere Munden, med hinanden, ligesom andre Baxere, og bleve sammen-hidsede omtrent paa samme Maade som Haner eller andre stridbare Dyr hos os. I Almindelighed var det Mode blandt de Rige der, at de opklækkede slige Disputatorer, ligesom man her paa Jorden opklækker Jagthunde, og lode dem oplære i Disputere-Konsten eller Dialektiken, for at give dem den Færdighed i Munden, som udfordredes til disse aarlig bestemte Kampe. Paa denne Maade havde en vis riig Borger der i Byen, hvis Navn var *Henokki*, samlet sig store Rigdomme, og vundet ved den Disputators Seire, han underholdt, i en Tid af tre Aar en Sum af fire tusinde Rikatu. Adskillige andre, som ligeledes skrabede Penge sammen paa denne Maade, havde af og til budt ham uhyre Summer for denne Disputator; men han havde hidindtil ikke kunnet overtales til at skille sig ved et Liggendefæe, der aarlig indbragte ham saa betydelige Indkomster. Per-sonen, der handlede om, havde en umaneerlig flydende Tunge, kunde rive alting ned og bygge alting op igien, gøre krumt til lige og fiirkantet til rundt som ingen Ting, var en Haarkløver paa en Hals, og slog om sig med Syllo-gismer og dialektiske Kroglove, saa vældigen, at Larmen

BESKRIVELSE OVER EYEN KEBÅ

af hans Distingveren, Subsummeren og Limiteren bragte alle hans Opponentere til at tie som Fiske. Jeg var et Par Gange med inderlig Siels Græmmelse Tilskuere ved disse Skuespil; thi det forekom mig baade usømmeligt og ugudeligt at forvandle saa hellige og ærværdige Øvelser som disse, der ere en Prydelse for vore Universiteter, til Theaterspil, og da det faldt mig ind, at jeg selv tre Gange havde disputert offentlig med største Berømmelse, kunde jeg neppe bare mig for at græde af Ærgrelse. Imidlertid var det dog ikke nær saa meget Handlingen i sig selv, som Maaden den skeete paa, der forargede mig; thi man leiede ved slige Leiligheder visse Sammenhidsere, der kaldtes *Kabalki*, som, naar de mærkede Disputatorernes Hidsighed sagtnedes, stak dem i Siden med et Slags Syle, for at muntre dem og bringe dem paa ny i Heede. Jeg forbigaaer adskilligt andet i denne Anledning, som jeg rødmer ved at tænke paa, og som jeg ikke kunde andet end fordømme hos et saa oplyst Folk som dette.

Foruden disse Disputatorer, som man spøgviis kaldte *Masbakki* eller Slagsbrødre, holdt man adskillige andre firefødde, saavel vilde som tamme Dyr, og endeel Rovfugle, hvilke man for Penge ligeledes lod fægte med hinanden til Tilskuernes Fornøielse. Jeg spurgte min Vert, hvorledes det var mueligt, at en saa skionsom Nation kunde nedsætte slige ædle Øvelser, hvorved man skiærper Forstanden, opdager Sandheden, og lærer at tale med Letthed, til Spilfægtninger. Han svarte mig, at i de barbariske Tider havde disse Øvelser været i stor Agt; men da Erfarenhed langt om længe lærte, at de meget meere tiende til at skiule Sandheden, gøre Ungdommen kaad, opvække Uroligheder og skade nyttigere Videnskaber, havde Akademiet forvandlet dem til Skuespil; og Udfaldet havde viist, at de Studerende bragte det meget videre i Lærdom ved stille Læsning og rolig Overtænken. Dette Svar, skiont det syntes artigt nok, tilfredsstillede mig alligevel slet ikke.

NIELS KLIMS UNDERJORDISKE REISE

I denne Bye var for Resten et Gymnasium eller Academie, hvori de boglige Konster lærtes med megen Alvorlighed og Sømmelighed. Min Vert førte mig op paa denne Høiskoles Auditorium en vis høitidelig Dag, da der blev creeret en *Madik* eller Lærer i Philosophien. Denne Handling gik for sig uden mindste Ceremonie, undtagen for saavidt at Candidaten holdt en net og grundig Tale over en vis fysisk Opgave, hvorpaa han af Academiets Forstandere blev indskrevet i deres Tai, der have Tilladelse til at lære offentlig. Da min Vert spurgte mig, efterat vi vare komne hjem, hvorledes denne Promotion anstod mig, svarte jeg ham, at den forekom mig alt for tør og maver, i Forhold til vores. Jeg fortalte ham, at Magistrene og Doctorerne hos os maatte disputere før de bleve creerede, ved hvilken Efterretning han trak forskrækkelig paa Næsen. Han spurgte mig med en Slags Spodskhed, om disse Disputatsers Beskaffenhed, hvad Maade de bleve holdte paa, og hvori de afvege fra de hos dem brugelige. Jeg sagde ham, at de handlede i Almindelighed om lærde og vigtige Materier, især saadanne, som angik Sæderne, Sproget og Klædedragten hos to gamle Nationer, der i forrige Tider havde fornemmelig blomstret i Europa. Jeg forsikkrede ham, at jeg selv i tre meget lærde Disputatser havde sagt alt hvad der kunde siges om disse to gamle Nationers Tøfler. Ved at høre dette faldt han i Latter, og skoggerloe saa høit, at det gienlød i heele Huset. Hans Kone, som hørte denne Latter, kom løbende af alle Kræfter ind til os, nysgierrig efter at vide hvad der havde foraarsaget den; men jeg var bleven saa opbragt derover, at jeg ikke værdigede at svare hende; thi hvo kan udholde at høre saa vigtige og alvorlige Ting optages med Latter? Hendes Mand forklarede hende, hvori Tingen stak, og hun loe, til min inderlige Græmmelse, lige saa høit som han derover.

Det varede ikke længe før denne Historie var udspreedt over heele Byen, hvor den gav Stof til uophørlige Spottøgloser. Iblandt andre var der en vis Raadmands Kone, som var af Naturen meget lattermild, der, ved at høre den,

BESKRIVELSE OVER BYEN KEBA

faldt i saa stærk en Latter, at hun nær havde revnet; og da hun nogen Tid efter døde af en Feber, mumlede man overalt om, at denne umaadelige Latter, ved at angribe hendes Lunge, var bleven, som man siger, Pinden til hendes Liigkiste. Denne Folkesnak var imidlertid kun en løs Formodning; thi i Grunden vidste man ikke, hvoraf hun var død. Det var for Resten en ypperlig Kone og en skrap Huusholderske; thi hun havde ikke mindre end syv Grene, der er et usædvanligt Antal hos dette Køn, hvorfor og alle skikkelige Træer tog sig hendes Død meget nær. Hun blev begravet om Natten, uden for Byens Muure, i de samme Klæder, som hun havde havt paa da hun døde; thi det er her forbudet ved en Lov, at ingen maa begraves inden i Byen, da man troer, at Luften fordærves ved Ligens Uddunstninger. Ligeledes er det forbudet at klæde Ligene med kostbar Pyndt, og udføre dem med prægtige Sørgeskarer, da de alligevel strax efter blive Føde for Ormene. Med alle disse Indretninger var jeg ret vel fornøiet. De pleie og at holde Sørgetaler og Liigpræken; men de bestaae kun i blotte Opmuntringer for Tilhørerne til at leve dydig, og Formaninger til at have deres Dødelighed stedse for Øie. Der ere ved slige Leiligheder anordnede Censorer, som maa mærke paa, hvorvidt den Dødes Fortienester enten mindes med større eller mindre Roes end Sandheden fordrer. Da der tillige er lagt Straf paa dem, som overdriver eller digte Berømmelser, finder man ingensteds sparsommere Lovtalere end her i Potu. Da jeg kort efter selv var Tilhører af en saadan Sørgetale, spurgte jeg min Vert om den afdøde Helts Stand og Kaar, hvis Minde saa høitideligen blev æret. Han svarte mig, at det var en Bonde, som i et Ærende til Byen var pludselig død underveis. Havde de underjordiske Folk tilforn beleet mig, saa beloe jeg nu paa min Viis dem igien med Skoggerlatter, og giengieldte deres Spydighed mod os Europæer med Cølns Vægt ved denne Leilighed. »En Bonde?» raabte jeg, »hvorfor blive ikke ogsaa Stude og Tyre, Bøndernes Staldbrodre og Medarbejdere, ligeledes roste fra

BESKRIVELSE OVER BYEN KEBA

de offentlige Talesteder? Da de have samme Forretninger, kunde de give lige Stof til Liigprækener.« Men min Vert bad mig holde Maade med min Latter, og underrettede mig om, at Agerdyrkerne vare i største Agt her for deres nyttige og vigtige Beskiæftigelsers Skyld, og at ingen Stand holdtes for ædlere i dette Land, end Bondestanden; hvorfor og enhver stræbsom Bonde og retskaffen Huusfader blev hilset af Kiøbstædfolk med de Æresnavne: Nærer og Beskytter. Heraf kom og den Skik, at Bønderne i Begyndelsen af Høsten eller i Palme-Maaneden, naar de kom til Staden med en stor Mængde Vogne, belæssede med Levnetsmidler, bleve modtagne uden for Porten af Stadens Øvrighed og under Klang af Basuner og Cymbler i Fryds Triumf indførte i Byen. Hvor studsede jeg ved denne Fortælling, især da jeg tænkte tilbage paa Bøndernes Skiebne hos os, der sukke under en forhaaen Trældom, og hvis Beskiæftigelser agtes ringe og foragtelige imod dem, som Overdaadighed og Vellyst har indført, for Exempel Kokkes, Postebageres, Conditores, Haarskiereres, Dandsemesteres og utallige andre. Dette fortalte jeg vel nogen Tid efter min Vert; men under Paalæg af den ubrydeligste Taushed, af Frygt for at bibringe de underjordiske Folk alt for slette Tanker om de overjordiske. Han lovede mig, at aldrig noget Træ skulde faae det af hans Mund at vide, og førte mig op paa Auditorium, hvor der skulde holdes en Sørgetale. Jeg maa oprigtigen tilstaae, at jeg aldrig har hørt noget saa grundigt, sandhedsfuldt eller frit fra al Slags Hyklen, i slig Anledning, som denne Tale, der syntes mig et Mønster, hvorefter alle Liigprækener burde indrettes. Taleren gav først en Afridsning af den Afdødes Dyder, opregnede siden hans Laster og Skrøbeligheder, og endte med en Paamindelse til Tilhørerne at tage sig i Agt for disse.

Da vi gik hjem fra Auditorium, mødte vi en Misdæder, som blev ført imellem tre Vægttere. Han havde nylig efter Overdommerens Kiendelse udstaaet Armstraffen (saa kalde de den omtalte Aareladen) og blev nu bragt til By-

ens almindelige Hospital. Jeg spurgte, hvori hans Forbrydelse bestod, og man svarte mig, at han offentlig havde afhandlet Guds Væsen og Egenskaber, hvilket var aldeles forbuden i disse Lande, hvor slige utidige Afhandlinger bleve holdt for saa dumdristige, at man ikke troede de kunde fødes uden i forvirrede Hierner. Man har derfor den Skik her at sætte slige spidsfindige Disputatorer, efterat man først har aareladt dem, i Daarekisten eller Rasphuset, indtil de faae deres sunde Forstand igien. Jeg tænkte ved mig selv: Himmel og Jord! hvorledes vilde det gaae her med vore Theologer, som klamres hveranden Dag om Guddommens Egenskaber og Beskaffenheder, om Aandernes Natur og andre saadanne skiulte Hemmeligheder? Hvorledes vilde det gaae med vore metaphysiske Lærde, der, stolte af deres transcendentalske Fremgranskninger, troe, langt over andre Folks Begreb, at nærme sig Guddommens Alvidenhed? Sandelig, jeg frygter, at de her isteden for Recensent-Roes og Doctorhatte, hvormed man kroner dem hos os, vilde bane sig Veien til Hospitalet eller Rasphuset.

Disse, og mange andre ligesaa urimelige Ting, lagde jeg Mærke til i den Tid jeg opholdt mig ved Seminariet. Endelig kom den af Fyrsten bestemte Tid, da jeg, forsynet med Lærernes Vidnesbyrd, skulde sendes herfra til Hoffet. Jeg gjorde mig sikker Regning paa den meest glimrende Roes og de varmeste anbefalinger, grundende dette Haab deels paa min egen Dygtighed, da jeg meget tidligere, end jeg ventede, havde lært det underjordiske Sprog, deels paa min Verts Venskab, og deels paa mine Dommeres udraabte Oprigtighed. Endeligen overbragte man mig mit Testimonium. Ved at aabne det zittede jeg af Glæde, begierlig efter at læse mine egne Berømmelser, og deraf at giette mig til min Lykke. Men hvor opbragt og fortvivlet blev jeg, da jeg havde læst det. Det lod saaledes:

»I Følge Deres Durchlauchtigheds Befaling afsende vi hermed nærværende Dyr, som for nogen Tid siden er ned-

BESKRIVELSE OVER BYEN KÉBA

bragt til os fra en anden Klode, og kalder sig Menneske. Vi have med omhyggelig Flid underviist samme i vor Realskole, og efter saa nøie som mueligt at have undersøgt dets Forstand og Opførsel, have vi befundet det meget letnemt og lærvilligt; men af en saa skiæv og jammerlig Skiønsomhed, at det formedelst sit alt for hastige Begreb, neppe kan regnes i Klasse med fornuftige Skabninger, end sige betroes til noget vigtigt Embede. Da det imidlertid er langt hurtigere paa Fødderne end nogen anden af dette Lands Indvaanere, kunde det være overmaade vel skikket til Hof-Løber. Skrevet i Torne-Maaneden paa vort Seminarium i Kéba, af Deres Durchlauchtigheds ydmygste Tienere.*

Nehék. Joktan. Rapasi. Kilak.

Jeg gik grædende herover til min Vert, bønfuldt ham med Taarerne i Øinene, om at udvirke ved sin Anseelse et mildere Vidnesbyrd af Karatterne, og bad ham at vise dem mit Testimonium fra Kiøbenhavns Academie, hvori jeg blev fremstillet som en meget ypperlig og udmærket Student. Han indvendte mig, at dette Testimonium kunde være godt nok oppe hos os, hvor man maaskee saae meere paa Skyggen end Legemet, og mere paa Barken end Marven; men hos dem, hvor man saae paa Kiernen af Tingene, var det af ingen Værdie. Han raadte mig for Resten at bære min Skiebne med Taalmodighed, især da mit Skudsmaal hverken kunde forkastes eller forandres, eftersom det agtedes her for een af de største Forbrydelser at rose nogen for Dyder, som han ikke besad. For imidlertid at gyde nogen Balsam i mit Saar, og trøste mig saa godt som han kunde, sagde han mig omtrent følgende mærkelige Ord, hvis Sandheds heele Vægt mit Hierte føelte.

Tragt aldrig efter det, den blinde Pøbel troer
 At skabe Fryd hos den, som Dumhed kalder stor,
 Hvis Glimmer Dumhed blot kan ønske og misunde!
 Ak ofte Viisdom een saae hvirvled' op

NIELS KLIMS UNDERJORDISKE REISE

Til Magtens høie Bølges svimle Top,
For, Skibet liig i Storm, at gaae til Grunde.
Tidt sank, beladt med Titler og med Guld,
Den, som gleeed ellers sikker giennem Livet;
At bære dette Jordens tunge Muld
Blev meget faa blandt Dødelige givet.

De stræbe, jage, svede hist og her,
For Skat til Skat, og Rang til Rang at klynge;
Omsider kneiser den optaarnte Dyngge,
Lig Pyramiden omvendt, Skyen nær,
For i det næste Nu at styrte brat omkuld,
Og knuse Dyngeren i sit tilbedte Muld.

Han lagde til, at man med middelmaadig Lykke i en lavere Stand ikke havde sligt et Fald at frygte. Mit Testimonium fra Karatterne paastod han at være som det burde, og at disse grandseende og retskafne Dommere, der aldrig lode sig bestikke ved Gaver, eller skrække ved Trudsler til at vige mindste Fodbred fra Sandheden, ikke heller heri kunde mistænkes for Partiskhed. Han sagde mig endog omsider reent ud, at han selv for længe siden havde lagt Mærke til min svage Dømmekraft, og at han strax af mit hurtige Begreb og frugtbare Hukommelse havde sluttet sig til, at jeg ikke var oplagt til at gjøre store Spring; men tvertimod ved min elendige Skionsomhed aldeles udygtig til ethvert betydeligt Embede. Han lagde til, at han havde gjort den Opdagelse, ved at høre mine Fortællinger om Europæerne, at mit Fødeland maatte være

Et meget usundt Land, som skiult i Taage laac,
Og hvor i Taagen man kun lutter Narre saae.

Han forsikkrede mig i øvrigt paa den høfligste Maade om sit Venskab, og raadte mig uden Ophold at gjøre mig færdig til Reisen.

Jeg fulgte denne meget fornuftige Mands Raad, saa meget meere, da Nødvendigheden udkrævede det, og det

BESKRIVELSE OVER BYEN KEBA

syntes mig en Dumdristighed at sætte sig imod Fyrstens Befaling. Jeg begav mig altsaa paa Reisen, i Selskab med endeel Smaatræer, som tilligemed mig vare giort færdige fra Seminariet, og i samme Hensigt, som jeg, bleve sendte til Hovedstaden. Vores Veileder var en gammel Karatti, eller Opsynsmand, der reed paa en Stud, fordi han af Alderdom ikke længer kunde gaae. At age er overalt her noget ganske usædvanligt; det er kun udlevede Oldinger og Syge, som nyde denne Bequemmelighed, endskiønt Indbyggerne her vare langt meer at undskylde, om de lode sig kiøre, end vi, da de flytte sig med saa megen Vanskelighed og Langsomhed.

Det falder mig herved ind, med hvilken Latter de underjordiske Folk hørte paa den Beskrivelse jeg engang gjorde dem over vore Kiøretøier, vore Forspand, Kurvevogne og disse store Æsker, hvori vi pakkes ind, som Byldter, for at føres rundt om i Byen, især da jeg fortalte dem, at hos os den eene Naboe ikke kunde besøge den anden uden at indsluttes i en saadan Æske eller Karre, og saaledes af to modige stridbare Dyr slæbes igiennem Gader og Stræder.

Formedelst disse fornuftige Træers langsomme Gang maatte vi tilbringe tre Dage paa Veien inden vi kom til Hovedstaden, uagtet den ligger neppe fire Miil fra Keba. Havde jeg gaaet allene, havde jeg magelig kunnet giort denne Reise paa een Dag.

Saa meget som det fornoiede mig at være uden Sammenligning raskere til Fods end de Underjordiske, saa meget græmmede det mig paa den anden Side, at denne Legems Fuldkommenhed skulde skaffe mig et saa ringe og foragteligt Embede. »Jeg vilde ønske,« sagde jeg, »at jeg var ligesaa plump til Beens, som dette Lands Indvaanere, for ved denne Feil at undgaae den slaviske og nedrige Betiening man har bestemt mig.« »Siig ikke det,« sagde vor Veileder, der hørte mig; »dersom Naturen ikke ved dette legemlige Fortrin paa en Maade havde erstattet din Siels Mangler, havde vi alle maattet ansee dig som en aldeles unyttig Byrde for Jorden; thi formedelst dit utidig hurtige

NIELS KLIMS UNDERJORDISKE REISE

Begreb, seer du allene Skallen af en Ting, uden at opdage Kiernen, og da du har kun to Grene, staaer du dybt under alle Underjordiske i Beqvemhed til Haandarbeide, af hvad Slags det og kunde være.« Da jeg hørte dette, takkede jeg Gud for mine lange Been, eftersom jeg uden dem neppe var bleven regnet iblandt fornuftige Skabninger.

Paa hele Veien lagde jeg med Forundring Mærke til, at ingen af Indbyggerne, da vi gik forbi, blev staaende, for at see paa os, end sige forlod sit Arbeide for at betragte et Syn, som man alligevel ikke saae hver Dag, saa gandske henvendte vare de til deres Forretninger. Men saasnart Dagen var til Ende, og enhver havde forrettet sit, forlystede de sig med alle Slags Lege, med Øvrighedens Tilladelse, der holdt for, at sliig uskyldig Spøg styrkede baade Siel og Legeme, ligesaavel som Mad og Drikke. Af denne og andre Aarsager var Reisen mig overmaade behagelig. Landet havde overalt det meest fortryllende Udseende. Man forestille sig et Amphitheater saa skjønt, som Naturen eene kan danne det. I de Egne, hvor Naturen selv havde været mindre gavmild, var alting erstattet ved Indbyggernes Konst og Flid. Øvrigheden udsatte til den Ende opmuntrende Belønninger for dem, som opdyrkede, forbedrede og prydede deres landlege Eiendomme, og den, som forsømte sin Jord, blev dømt fra sin Borgerret. Vi kom igiennem adskillige smukke Landsbyer, der, eftersom de ikke laae meget langt fra hinanden, syntes at udgiøre een eeneste stor Bye. Overalt saae man lige Nethed og Orden. Ikke destomindre bleve vi paa Veien temmelig ofte antastede af endeel vilde Abekatter, der løb hist og her omkring, og i Særdeleshed sprang altid til og nappede mig, som de for Skabningens Skyld tog for en af deres Kammerater. Jeg kunde ikke undertrykke min Fortrydelse og Vrede herover, især da jeg saae, at denne Spøg gav Træerne Stof til Latter paa min Bekostning; thi jeg blev ført til Hoffet, efter Fyrstens Befaling, i samme Dragt, som jeg havde paa, da jeg kom ned paa Planeten, og med Baads-

BESKRIVELSE OVER EYEN KEBA

hagen i den høire Haand, at han kunde see hvordan Folk vare klædte paa vor Klode, og i hvilken Prydelse jeg var dumpet herved. Jeg ansaae det for en Lykke, at jeg havde faaet denne Baadshage med; thi den syntes at komme mig ret vel tilpas, for at bortjage de næsvise Abekatter, der i Skokketal stimlede til mig; men det hialp ikke meget, thi jo fleere jeg drev paa Flugten med den, jo fleere kom der igien, saa at jeg paa den hele Vei hvert Minut maatte holde mig færdig til Feldtslag.

FIERDE KAPITEL

Det fyrstelige Hof i Potu.

Endelig kom vi til Residentsstaden *Potu*. Det er en særdeles prægtig og anseelig Bye. Huusene der ere høiere, og Gaderne bredere og bekvemmere end i Keba. Det første Torv, vi kom til, var fuldt af en stor Mængde Handlende, og rundt omkring omgivet af Kunstneres og Haandværkeres Boder. Jeg studsede ved at see en Misdæder med en Strikke om Halsen, staaende midt paa Pladsen, omringet af en stor Mængde meget alvorlige Træer, der saae ud som en Kreds af Raadsherrer. Da jeg spurgte, hvad dette betydede, og hvad denne Synder havde gjort, for at blive hængt, tvertimod Skik og Brug, siden ingen Forbrydelse i disse Lande straffes med Livet, svarte man mig, at det var en Projektmager der havde raadet til at afskaife en vis gammel Sædvane. De omkringstaaende vare Raadsherrer og andre Lovkyndige, der, som sædvanligen, skulde undersøge det nye Paafund; og dersom dette befandtes vel udtænkt og nyttigt for Staten, skulde Synderen ikke allene frikiendes, men belønnes; opdagede man derimod, at det var Landet skadeligt, eller at Projektmageren havde havt egen Fordeel til Hensigt med denne Forandring, skulde han strax, som en Statsforstyrrer, opklynges. Denne Fremgangsmaade har den Virkning, at meget faa vove nye Forslag, og at man er særdeles varlig med at raade til en og anden Lovs Afskaffelse, med mindre Statens Fordeel derved er saa tydelig, at man ikke kan tvivle om et lykkeligt Udfald. De Underjordiske holde overalt særdeles meget over gamle Love, og Forfædrenes Indretninger ere dem i